

Pedagogisch Werkplan

Kinderopvang

waar talenten groeien

Allente | Bogert 2-3 | 1721 PH | Broek op
Langedijk

Inhoud

Inleiding	3
1. De pedagogische doelen.....	3
1.1 Het kind voelt zich emotioneel veilig	3
1.2 Het kind ontwikkelt persoonlijke competenties	4
1.3 Het kind ontwikkelt sociale competenties	7
1.4 Het kind maakt zich normen en waarden eigen	8
2. Pedagogische theorieën	9
2.1 De pedagogiek van Reggio Emilia	9
2.2 De communicatiemethode van Thomas Gordon	10
2.3.Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE), Startblokken.....	11
2.4 Triple P Positief Opvoeden	14
3. Pedagogische middelen	15
3.1 Interactie tussen pedagogisch medewerker en kind	15
3.2 Kinderen met specifieke behoeften	17
3.3 De binnen- en buitenruimte.....	18
3.4 Het aanbod van verschillende vormen van activiteiten	19
3.5 Spelen en spelmateriaal	19
3.6 Opendeurenbeleid	20
4. Mentorschap	21
5. Algemeen.....	21
5.1 Locaties	21
5.2 Algemene informatie	21
5.3 De groepsindeling.....	21
5.4 Samenvoegen van groepen.....	23
6. De groep – het dagprogramma.	23
7. Hoe gaan we om met:.....	25
7.1 Zindelijkheid	25
7.2 Zieke kinderen	25
7.3. Wennen op de (nieuwe) groep	26
7.4 Slapen.....	27
7.5 Eten en drinken	28
7.6 Ongevallen	29
7.7 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	29

Inleiding

Het werkplan is een beschrijving van de praktische uitvoering van het pedagogisch beleidsplan. Het doel van het werkplan is de pedagogisch medewerkers een handvat te bieden bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en ouders inzicht te geven in de wijze waarop wij werken binnen het KDV.

1. De pedagogische doelen

Het pedagogisch beleid van de opvang binnen Allente is geënt op de 4 doelen van Riksen-Walraven. In het pedagogisch beleid staan deze doelen omschreven. De uitvoering van deze doelen staan hieronder omschreven. Hierin zijn de 4 ontwikkelingsdomeinen verwerkt:

- Taalontwikkeling;
- Rekervaardigheden;
- Motorische ontwikkeling;
- Sociaal emotionele ontwikkeling.

1.1 Het kind voelt zich emotioneel veilig

Om zich te kunnen ontwikkelen is het van groot belang dat het kind zich verzekerd is van emotionele veiligheid. Het gaat binnen de kinderopvang om een veilige omgeving en veilige relaties. Een kind heeft van nature een eigen persoonlijkheid en het ontwikkelt daarbij zijn eigen karakter en onderscheidt zich daarmee van elke andere persoon. Wij respecteren de kinderen met hun verschillende emoties en hun verstandelijke en lichamelijke mogelijkheden. Door het kind te waarderen zoals het is, leert het kind dat het de moeite waard is, dat het er mag zijn. Door op zijn gevoelens te reageren en in te spelen leert het kind dat het serieus genomen wordt.

De groep en de pedagogisch medewerkers vormen de veilige basis voor het kind. Kinderen kunnen tevens veiligheid ervaren wanneer zij iets van zichzelf of thuis herkennen, bijvoorbeeld een knuffel of een foto. Kinderen mogen daarom altijd een eigen knuffel o.i.d meenemen naar het kinderdagverblijf. De opvang binnen Allente werkt conform het vaste gezichten criterium zoals geldend vanuit de wet IKK om stabiliteit en vertrouwen te waarborgen.

In de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen en kinderen onderling wordt gelet op de basale interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structureren en grenzen stellen.

Sensitieve responsiviteit

- We zorgen voor regelmatig één op één contact met het kind.
- We letten op signalen die het kind afgeeft door goed te kijken naar het kind en proberen te begrijpen wat het bedoelt.
- We verwoorden de emoties die we zien bij het kind (blij, verdrietig, boos) en spelen daarop in.
- We helpen de kinderen om hun gevoelens naar elkaar te uiten
- We spelen op een warme en ondersteunende manier in op de signalen die een kind geeft, afgestemd op het kind en de situatie.
- We stemmen de communicatie af op het kind en diens beleving, zowel verbaal als non verbaal.

Respect voor autonomie

- Geef kinderen de mogelijkheid en de ruimte om zoveel mogelijk zelf te doen en zelf te ontdekken

- Geef het kind de ruimte op zelf oplossingen te bedenken voor problemen waar hij tegenaan loopt.
- Reageer positief op de inbreng van kinderen

Structureren en grenzen stellen

- Werk volgens een vaste dagindeling; het dagprogramma. In hoofdstuk 6 staat het dagprogramma beschreven.
- Houdt de omgeving overzichtelijk, veilig en voorspelbaar.
- Straal als pedagogisch medewerker voorspelbaarheid uit en handel respectvol en consequent.
- Stel grenzen wanneer een kind iets doet wat niet mag. Leg kort uit waarom dat gedrag niet geaccepteerd wordt en benoem wat wel mag (gewenst gedrag).
- Maak het kind duidelijk maken wat je van hem verwacht (Voorspelbaarheid).

Omgaan met emoties

Sommige kinderen lachen veel, anderen huilen veel, maar allemaal hebben ze de behoefte om te worden opgepakt, aandacht te krijgen en geknuffeld te worden. In zijn algemeenheid is het goed te beseffen dat huilen een vorm van verwerken van emoties is om zo tot een evenwichtige ontwikkeling te komen. Bij een baby is huilen de belangrijkste vorm van aandacht vragen. Daarnaast horen ook brabbelen, kraaien en lachen bij de manieren om contact te maken. Wanneer het kind ontdekt dat het een eigen wil heeft, beseft het ook dat het zich kan verzetten. Met dit verzet toetst het zijn gedrag aan de omgeving. Wat wordt geaccepteerd en wat niet, mag ik zijn wie ik ben? Wij helpen de kinderen met het verwerken van hun gevoelens. Het is belangrijk dat het zich kan ontladen door erover te praten. Het is nodig voor het zelfvertrouwen van het kind dat het ervan op aan kan dat we zijn gevoelens serieus nemen.

Het afscheid nemen bij het brengen en halen kan emotionele reacties bij een kind geven: huilen, boos of juist heel stil worden. Wij zullen het hierbij ondersteunen door het te troosten, bij het kind te zijn, uit te leggen of juist even met rust te laten. 'Papa gaat nu werken, maar vanmiddag, na het fruit eten komt mama je weer halen.'

Wanneer het kind verdrietig is mag het best eens huilen. Het kind heeft ook ruimte en tijd nodig om zijn eigen grens te ontdekken wanneer het boos of driftig is.

Enge en gevaarlijke dingen, die kinderen hebben gehoord of beleefd kunnen een hele diepe indruk op hen maken. Soms blijven ze een tijd lang in die angst 'hangen'. We stimuleren de emotionele ontwikkeling van het kind ook door bij een eng spel mee te spelen of een 'spannend' liedje te zingen. Door onze eigen emoties te laten zien, te giechelen, te lachen, of eens lekker gek te doen, zijn we een voorbeeld voor de kinderen. Het kind ziet dan dat het niet raar is en dat het mag. De pedagogisch medewerker stoeit met een kind wat op het matras, de andere kinderen komen er al snel op af, iedereen lacht en rolt over elkaar. 'Dat is leuk!'

1.2 Het kind ontwikkelt persoonlijke competenties

In het kinderdagverblijf zijn veel activiteiten in het kader van de vroeg- en voorschoolse educatie (VVE). Deze activiteiten zijn gericht op de verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind. Een pedagogisch medewerker stimuleert de ontwikkeling van het kind door situaties te creëren waarin het kind kan spelen en ontdekken om zo hun zintuigen, de motoriek, cognitieve vaardigheden, een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen te ontwikkelen. Tijdens de dagelijkse activiteiten worden bijvoorbeeld de kleuren benoemd van de beker en de borden worden geteld bij het tafeldekken. Kinderen praten spontaan over wie het meeste melk heeft, en kiezen het 'grootste' of 'kleinste' koekje. De pedagogisch medewerkers en kinderen zijn op een speelse manier bezig met 'rekenen' en kennis van de natuur. Het is de taak en de uitdaging van de pedagogisch medewerker het spel van de kinderen te volgen en te verrijken. (3 V-s van Startblokken)

Het kind leren omgaan met zijn eigen mogelijkheden

Ieder kind ontwikkelt zijn verstandelijke en lichamelijke mogelijkheden in zijn eigen tempo. Zoals onder hoofdstuk 1.1 is beschreven is het belangrijk respect voor de autonomie te hebben. Belangrijk is het plezier dat een kind heeft als het iets nieuws kan. Dat geeft het kind zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld, wat weer ten goede komt aan de totale ontwikkeling. Wij zullen elk kind afzonderlijk benaderen en het aanzetten om zijn eigen problemen op te lossen en de kinderen stimuleren elkaar te helpen.

- Wanneer we merken dat de oudere baby's al wat meer gaan begrijpen van wat we zeggen, geven we ze ook wel eens kleine opdrachtjes, zoals iets in de prullenmand stoppen, samen speelgoed opruimen, dingen aan iemand (terug) geven e.d.
- Op het moment dat een dreumes gaat klauteren en klimmen op alles wat er in de buurt staat laten we het kind zoveel mogelijk zijn gang gaan want hierdoor leert hij wat wel en niet kan. Door het kind teveel af te remmen zal het kind onzeker worden, omdat het niet de kans krijgt om te ontdekken wat het al kan. 'Mama kijk eens, helemaal bovenop het klimrek'.
- Wanneer een peuter erg voorzichtig is zullen we het stimuleren om steeds een stapje verder te gaan. 'Judith, als ik je hand vasthoud dan kan jij vast wel over deze houten bank lopen. Dat is knap van je! En nu er in één keer afspringen, ik houd je hand wel vast'.

Het stimuleren van zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Het kind heeft een positief zelfbeeld nodig om zelfvertrouwen te kunnen krijgen. Een belangrijke voorwaarde voor het ontstaan van dat positieve zelfbeeld is dat het kind zich gewaardeerd, veilig en vertrouwd voelt. Dan kan het zich ontplooiën tot een persoon dat positief en zelfbewust in het leven zal staan. Door kinderen van jongs af aan te stimuleren in zelfstandigheid en zelfredzaamheid leren ze hun wereldje beheersen. Dit vergroot dan weer het zelfvertrouwen en het gevoel voor eigenwaarde.

- We stimuleren de kinderen bij het zelfstandig leren eten. Brood snijden we in kleine stukjes, eerst vragen de grotere baby om zelf de stukjes te pakken met de vingers. De peuters vragen we te eten met een vorkje. Peuters laten we ook hun eigen boterham smeren.
- Soms geven we het kind opdrachtjes. Dat geeft het een gevoel van trots en zelfvertrouwen. 'Kijk eens, ik kan dat al!'. 'Sharon, ga je jas maar pakken, we gaan zo naar buiten'. Kinderen ontdekken hun eigen kunnen door mee te helpen in de keuken, iets naar een andere kamer te brengen of iets op te ruimen.
- We hebben ook wel eens de neiging om het kind te snel te helpen, omdat dat sneller gaat. Toch is dat vaak niet in het belang van het kind. Door het zoveel mogelijk zelf te laten doen, maken we het kind niet onnodig afhankelijk en gunnen we het de triomf van het zelf kunnen.
- Hoewel we kinderen leren elkaar te helpen, zullen we teveel hulpvaardigheid bij de kinderen afremmen. Karin zit naast Marieke, die al bijna vier is, te puzzelen. Ze vindt het nog wel moeilijk. Marieke, die zichzelf al heel groot vindt wil haar wel even helpen, maar de pedagogisch medewerker zegt, 'Laat Karin het zelf maar proberen'. Zelf geven we de kinderen dan het voorbeeld.

Om de zelfstandigheid van het kind te bevorderen en hun mogelijkheden om zich te uiten en plezier te hebben te vergroten, begeleiden en stimuleren we de kinderen in hun verstandelijke, motorische en creatieve ontwikkeling. Onze rol daarbij is om naast en achter het kind te staan en het te helpen bij elke nieuwe drempel in zijn ontwikkeling. De verstandelijke, motorische en creatieve ontwikkeling wordt hieronder apart beschreven, maar zijn bij het jonge kind eigenlijk niet los van elkaar te zien. De ene bereikte fase in een bepaalde ontwikkeling heeft onherroepelijk ook weer gevolgen voor een ander ontwikkelingsgebied.

Taalontwikkeling

Taal vormt het raamwerk waarbinnen het denken tot stand komt en ontwikkelt zich vooral in de eerste levensjaren van het kind. Hoewel bij kinderen het vermogen om te leren praten aangeboren is

gaan kinderen pas praten naar voorbeelden uit hun omgeving. Het is daarom van belang met het kind te praten ook al lijkt het de betekenis van de woorden nog niet te kennen.

- Kraaien en brabbelen, huilen en lachen zijn de eerste vormen van taal contact en door op die klanken te reageren, merkt het kind dat er op zijn 'praten' wordt gereageerd. Het kind krijgt aandacht, zijn 'praten' wordt op prijs gesteld. Dit zal het kind stimuleren om door te gaan met praten.
- Tijdens het verschonen vertellen we het kind steeds wat we gaan doen. 'Straks ga je lekker slapen', of, 'Kijk eens, hier heb ik je sok, waar moet die?' dan wijst het kind naar zijn voet. 'En waar moet nu je andere sok?'
- Zingen sluit aan bij een natuurlijke behoefte van het kind. We zingen liedjes met of voor de kinderen, vaak in combinatie met bewegingsspelletjes (klap eens in je handjes, schuitje varen, in de maneschijn). Door steeds dezelfde liedjes te zingen en de bijbehorende bewegingen te maken leert het kind dat te herkennen, maakt dan zelf de bewegingen en zingt uiteindelijk het liedje mee. Om de overgang van de ene activiteit naar de andere activiteit voor peuters te vergemakkelijken kan je dit ondersteunen met een vast liedje b.v. opruimlied, kringlied.
- We bekijken samen boekjes, we lezen voor en benoemen voorwerpen. We gaan gesprekjes aan met het kind door het te laten antwoorden op open vragen zoals, 'Wat wil je op je brood?' en 'Waar ga je straks spelen?' en we vragen door als het kind antwoordt.

Motorische ontwikkeling

Bij de motorische ontwikkeling onderscheiden we de grove en de fijne motoriek.

Grove motoriek

- Vanuit een aantal reflexen leert het kind de eerste periode rollen, zitten, kruipen, staan en lopen. Deze ontwikkeling ontstaat van nature vanuit het kind. Het stimuleren van deze ontwikkeling bestaat dan ook vooral uit het aanbieden van ruimte, spelmateriaal en activiteiten. Het is belangrijk dat peuters zich veilig voelen om de uitdagingen uit te gaan.
- We moedigen het kind aan door, voor de leeftijd, passend materiaal aan te bieden en dit regelmatig af te wisselen.
- Voor baby's hebben we activity-centers voor in de box, loop karren, ballen. De baby's worden ook uitgedaagd om zich om te draaien, te kruipen, zich op te trekken en te klauteren door de inrichting van de ruimte met matras, lage tafel met stoeltjes, huishoek e.d. We laten de baby's op de matras zitten, eventueel ondersteund met kussens om te oefenen. We lopen met ze aan de hand en moedigen ze aan om een paar stapjes te doen, langs de rand van de tafel, van de een naar de ander.
- We moedigen de kinderen aan door ze regelmatig te laten spelen met het klimrek, de glijbaan, schommels en fietsjes in de grote hal of buiten op de speelplaats. We dansen met ze bij het zingen van liedjes of luisteren naar muziek.

Fijne motoriek

De ontwikkeling van de fijne motoriek is een natuurlijk proces. Op een bepaald moment is een baby bijvoorbeeld zover in de ontwikkeling, dat het in staat is om kleine pluusjes en propjes met duim en wijsvinger te pakken. Bij het aanbieden van passende activiteiten ontwikkelt het kind naast deze fijne motoriek ook het verstand en het voelen.

- We bieden spelletjes aan waarbij je ergens wat in moet stoppen of moet stapelen, we laten het kind zelf stukjes brood of fruit pakken.
- Wij geven het kind de ruimte om al heel vroeg te experimenteren: een voorwerp aan een touw, dat beweegt en zelfs rinkelt als je er tegen duwt; een bal die rolt; een blokje dat niet rolt etc. Deze ontdekkingen zijn des te waardevoller, omdat ze gedaan zijn op 'eigen kracht'. Het brengt bij het kind ook een gevoel van zekerheid en triomf teweeg, wanneer we dat aanmoedigen en prijzen.

- We bieden puzzels aan, rijgen kralen met de kinderen, laten de kinderen tekenen. We verven samen met kwast en vingers, we scheuren, plakken, knippen e.d.

Creatieve ontwikkeling

Door bezig te zijn met creatieve activiteiten kan het kind zijn gevoelens uiten en beleven in spel, muziek en materiaal. Dit sluit aan bij de visie van Reggio Emilia. (Zie 2.1)

- We werken vaak met thema's die aansluiten bij de beleving van het kind.
- We stimuleren de fantasie door verhaaltjes te vertellen, met de hand pop te spelen en stemmetjes te maken. De ene keer gaat het spel uit van het kind waarop we dan kunnen inspelen. De andere keer kan het spel begonnen worden door de pedagogisch medewerker, 'Het is mooi weer, zullen we gaan zwemmen?' en daarna drogen we ons af met een (denkbeeldige) handdoek.
- We maken met elkaar muziek met behulp van muziekinstrumentjes; trommels, klankstaven, sambaballen en rammelaars.

1.3 Het kind ontwikkelt sociale competenties

Leren van sociaal gedrag

Het kind is van jongs af aan gericht op sociaal contact en dat neemt toe naarmate hij/zij ouder wordt. De menselijke stem, het zien van een gezicht zal uitlokken tot een lachje. De baby vraagt reactie van de ander door te lachen, te brabbelen of te huilen. Maar ook door elkaar aan te raken, spulletjes af te pakken en ze opnieuw aan te bieden. Hoewel het vermogen om echt met elkaar te spelen bij baby's nog in ontwikkeling is, genieten zij al heel jong van elkaars aanwezigheid. Vanaf het tweede levensjaar beginnen de kinderen bewuster met elkaar te spelen. In de groep kan dan ook, omdat de aandacht van andere kinderen, de pedagogisch medewerker en het speelgoed gedeeld moeten worden, jaloezie en ruzie ontstaan. Een ander aspect in deze ontwikkelingsfase is het experimenteren met gedrag, door te bekijken wat het met bepaald gedrag bereikt en welke reacties de omgeving geeft op zijn gedrag.

Wij willen de ontwikkeling van het sociaal gedrag bevorderen. Het (aan)leren van sociaal gedrag is voor iedereen van belang om zich staande te kunnen houden in de samenleving. Je moet met anderen kunnen spelen en werken en vriendschappen sluiten en onderhouden. Het samen opgroeien en daarbij in de gelegenheid gesteld worden om met meerdere volwassenen een relatie aan te gaan, het aandacht en speelgoed delen, dragen aan deze ontwikkeling bij. Kinderen zullen, zeker naarmate zij elkaar beter kennen, keuzes kunnen maken in vriendjes en daarbij hun plekje in de groep bepalen. En zo leert het kind ook dat het steun kan vinden bij de ander.

- We stimuleren de kinderen om regelmatig op 'visite' te gaan in de andere kamers, ze kunnen dan ervaren hoe het daar toe gaat. Ze spelen samen buiten en in de grote hal, waarbij ze contact kunnen maken met de andere kinderen binnen het kindercentrum en met broertje of zusje kunnen spelen.
- Door baby's samen in de box te leggen, tegelijk eten te geven, naast elkaar te laten spelen, komen we tegemoet aan de natuurlijke behoefte aan sociaal contact waarbij we die ontwikkeling ook stimuleren.
- Een teruggetrokken kind zal zoveel mogelijk gestimuleerd worden om contacten met andere kinderen aan te gaan. Arnout speelt altijd alleen met de trein. Hij is drie jaar en nog niet zo lang op het kindercentrum. 'Arnout, zullen we de trein op de grond opbouwen? Dan maken we een hele grote baan en kunnen Marco en Ruud ook meespelen'.
- We stimuleren sociaal gedrag door kinderen geleidelijk aan zelf te laten zoeken naar oplossingen van conflicten en de vorm van het spel. We helpen de kinderen, wanneer ze daar zelf (nog) niet toe in staat zijn, bij het oplossen van een ruzie door samen op de ander af te stappen. Thijs komt huilend naar de pedagogisch medewerker toe, 'Martine heeft de poppenwagen afgepakt'. 'Kom maar Thijs, we gaan samen naar Martine toe en dan vraag jij of je de poppenwagen weer terug mag hebben'.

Belonen en corrigeren

Met belonen en corrigeren geven we aan welk gedrag wij gewenst of ongewenst vinden. We leggen de nadruk op positieve aandacht. Daarmee bereik je meer dan met straf. Door afleiden en minder aandacht te besteden aan het negatieve gedrag van het kind zal dat gedrag verminderen. Door het geven van complimentjes stimuleer je het positieve gedrag van het kind. Binnen het kinderdagverblijf werken we het programma Triple P, zie 2.4.

1.4 Het kind maakt zich normen en waarden eigen

Het kinderdagverblijf is voor veel kinderen de eerste sociale groep waarin zij zich bewegen. De basis die in het kinderdagverblijf gelegd wordt, zal voor veel kinderen bepalend zijn voor de rest van hun leven. Wij dragen normen en waarden over aan kinderen, om ze te laten zien hoe mensen op een goede manier met elkaar kunnen omgaan. Wij proberen een goede basis te leggen, door middel van respect te hebben voor de ander en zich aan afspraken en regels te houden. We willen kinderen duidelijk maken dat in onze samenleving niet overal dezelfde normen en waarden gehanteerd worden, maar dat er verschillen kunnen zijn en dat we elkaar daarin respecteren.

In een groep met kinderen gelden regels. Het geeft de kinderen duidelijkheid en structuur, waarbinnen ze hun eigen gang kunnen gaan. De ervaring leert dat kinderen zich prettig en veilig voelen als ze weten wat wel en niet mag. Door de regels leren de kinderen ook respect te hebben voor elkaar, volwassenen en materiaal. Zo zijn er binnen het kindercentrum verschillende regels en afspraken op verschillende niveaus.

De binnen- en buitenruimte:

- Respect voor materiaal, spullen heel laten.
- De ruimte en omgeving wordt schoon en netjes gehouden.
- Buiten spelen is gezond en wordt dagelijks als activiteit aangeboden.

De groep:

- We praten positief over elkaar.
- Elkaar van nabij aanspreken en aankijken.
- Dingen aan elkaar vragen en elkaar bedanken.
- Belangstelling en waardering tonen voor persoonlijke geloofsuitingen.
- Respect en belangstelling tonen voor diversiteit (bijv. een gezin met 2 vaders).

Activiteiten:

- Wanneer het eten op tafel gezet wordt, wordt er op elkaar gewacht met te gaan eten. Door rituelen wordt het begin en het einde van de maaltijd aangegeven.
- De kinderen wassen de handen ná het plassen en vóór het eten.
- Opruimen is een gezamenlijke activiteit, dat gaat makkelijker. Er wordt netjes omgegaan met het speelgoed. De pedagogisch medewerker legt uit waarom dat van het kind verwacht wordt.

Spelmateriaal:

- Geen oorlogsspeelgoed
- Spelmateriaal aanbieden uit andere culturen.
- Keuze voor kwaliteit en merk; beter iets duurder dan speelgoed dat snel stuk gaat.
- Speelgoed is goed schoon te houden en wasmachinebestendig.
- Aansluiten op het thema
- Met het spelmateriaal van thuis mag iedereen spelen

2. Pedagogische theorieën

Wij hebben bij het uitwerken van onze visie er bewust voor gekozen geen van de bestaande pedagogische theorieën integraal te volgen maar gebruik te maken van die delen van de theorieën die het best aansluiten bij onze visie.

2.1 De pedagogiek van Reggio Emilia

Grondlegger van de pedagogiek van Reggio Emilia is de Italiaan Loris Malaguzzi (1920 –1994). In 1945 was Malaguzzi als leerkracht betrokken bij de bouw van een nieuw kindercentrum in Italië. Hij verdiepte zich in visies over onderwijs aan jonge kinderen en combineerde deze met zijn eigen ideeën en ervaringen tot een eigen pedagogiek. Hieronder staan een aantal uitgangspunten van de Reggio Emilia benadering beschreven.

Communiceren in meerdere talen

“Een kind bestaat uit honderd: honderd talen, honderd handen, honderd manieren om te spelen, kijken voelen. Een kind heeft honderd werelden om te ontdekken”- Loris Malaguzzi, 2010.

Kinderen zijn gericht op communicatie. Zij drukken zich daarbij niet alleen uit in gesproken en geschreven taal, maar ook via mimiek, geluid, beweging, dans, drama en muziek. Al deze vormen van communicatie zijn van belang omdat elke vorm zijn eigen zeggingskracht en mogelijkheden heeft. Pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om zich te uiten. Dit gebeurt door een uitgebreid aanbod van materialen en spelactiviteiten.

In de kinderopvang

Wij stimuleren de kinderen om naast het reguliere aanbod van spelmateriaal (speelgoed schijf van vijf, zie hoofdstuk 3.5) ook te werken met dagelijkse gebruiksvoorwerpen natuurlijke materialen en kosteloos materiaal die aansluiten bij de beleveniswereld van het kind. Op deze manier wordt de creativiteit van het kind gestimuleerd. Deze aanpak zien we ook terug in het VVE programma Startblokken. Door het voeren van gesprekjes met de kinderen over een bepaald thema, het delen van ervaringen en bijvoorbeeld het interactief voorlezen worden de creativiteit van de kinderen geprikkeld. Daarbij is voor ons het resultaat van de creativiteit niet het belangrijkste maar ligt de nadruk op het proces van de ontwikkeling.

Jonge onderzoekers

De Reggio Emilia benadering speelt hierop in door kinderen te laten werken in kleine groepjes waarin de kans op onderlinge uitwisseling optimaal is. Als vanzelf leren kinderen van elkaar, over elkaar, over zichzelf en over de wereld.

In de kinderopvang

De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om op onderzoek uit te gaan. De kinderen zijn daarbij leidend. De pedagogisch medewerker stimuleert en helpt de kinderen bij hun onderzoek en bij het uitwerken van de ideeën omdat zij meer kennis hebben (meer wetende partner). De pedagogisch medewerker gaat mee in de belevingswereld van het kind en tilt hun spel naar een hoger niveau. Op deze manier wordt de ontwikkeling van het kind gestimuleerd.

Drie “pedagogen”

Een van de ideeën van Reggio Emilia is dat kinderen elkaars “eerste pedagoog” zijn. Volwassenen ziet men als “tweede pedagoog” en de omgeving als “derde pedagoog”. De omgeving wordt zo ingericht dat deze de creativiteit die ieder kind van nature bezit, stimuleert.

In de kinderopvang

Als “tweede pedagoog” spelen de pedagogisch medewerkers in op wat kinderen beleven en doen. Door observeren en luisteren, komen de pedagogisch medewerkers erachter wat kinderen

bezighoudt. Ze spelen actief mee en leggen bepaalde dingen vast. Het actief meespelen van de pedagogisch medewerkers is ook een belangrijk onderdeel van Startblokken.

Als “derde pedagoog” wordt de omgeving genoemd. Volgens de visie functioneren kinderen beter in kleine ruimtes met een specifieke functie. Door het inrichten van speelhoeken, die vaak ingericht zijn naar een bepaald thema, dagen wij de kinderen uit om te onderzoeken en te experimenteren. Deze visie van Reggio Emilia komt ook weer terug in Startblokken.

Observeren en documenteren

De pedagogisch medewerkers observeren, analyseren en documenteren het onderzoeksproces van kinderen. Van de kinderen zijn er foto's en werkstukken. Voor de kinderen dient dit materiaal als inspiratiebron. Per thema gaan de werkjes mee naar huis.

Van de kinderen wordt een plakboek bijgehouden, waar foto's, tekeningen etc. van de kinderen in verzameld worden. Bij de opvang binnen Allente wordt gewerkt met het kindvolgsysteem. Hierin wordt de ontwikkeling van het kind bijhouden en wordt aandacht besteed aan observaties en rapportages.

Verzorgingsmomenten/ respectvolle verzorging

Vanuit de visie van kinderarts en pedagoog Emmi Pikler is bewegen, spelen en echt contact tijdens de verzorging van cruciaal belang voor de ontwikkeling.

De verzorgingsmomenten tijdens het eten, het verschonen, het aan- en uitkleden biedt de mogelijkheid om regelmatig op een plezierige manier samen te zijn met het kind. Het is een belangrijke activiteit voor de pedagogisch medewerker en het kind. We besteden veel tijd, aandacht en energie aan dit één-op-één-contact, hierdoor bouwt de pedagogisch medewerker en het kind een hechte band op met elkaar. Het is het moment om samen te zijn en elkaar te leren kennen. Wanneer je de tijd neemt om zich aan het tempo van het kind aan te passen, krijgt het kind de kans zich in te stellen op de handelingen en mee te doen aan het samenspel. Daardoor ervaart het, zo jong als het is, dat het invloed kan uitoefenen op situaties waar het deel aan neemt. Door deze communicatie weet een baby wat het te wachten staat en kan het hierop inspelen. Zo kan een baby actief meewerken aan zijn eigen zorg. Kinderen mogen zelf actief deelnemen (door o.a. op het trapje van de commode te klimmen, vanuit de ligpositie zelf omhoog te komen met of zonder hulp van de pedagogisch medewerker.

De verzorging van de individuele baby's beslaat een groot deel van de dag. We gaan ervanuit dat het verzorgen van een baby (eten geven, verschonen, kleden) ook opvoeden is. Wij vinden het van groot belang dat iedere baby voldoende individuele aandacht krijgt tijdens de verzorgingsmomenten.

2.2 De communicatiemethode van Thomas Gordon

Wat is de Gordon-methode?

De Gordon-methode is een opvoedingsmethode waarin je luistert naar het kind en met het kind communiceert op basis van respect. Gelijkwaardigheid en wederzijds respect staan centraal. Als er problemen zijn, los je die samen op.

Grondlegger

De grondlegger van de Gordon-methode is de Amerikaanse psycholoog Thomas Gordon (1918-2002). In feite staat hij aan de wieg van de [democratische opvoedingsstijl](#).

Zijn opvoedingsstijl een stijl waarbij je als ouder duidelijk regels stelt, maar daarnaast ook ziet wat de wensen en behoeften van het kind zijn. Het zijn ouders die hun kinderen door het leven heen leiden met veel liefde. Ze denken na over de ontwikkeling van de kinderen en overleggen regelmatig met hun kind. Ze stellen niet alleen regels, maar beargumenteren die zodat hun kinderen begrijpen waarom de regels gesteld worden. Volgens deze methode voelen kinderen zich dan ook vaak niet aangevallen, maar juist aangemoedigd en gesteund door hun ouders.

De opvang binnen Allente is een voorstander van de opvoedingsstijl van Gordon en past deze, waar

mogelijk, toe in onze communicatie tussen pedagogisch medewerker en kind.

Uitgangspunten van de Gordon-methode

Het uitgangspunt van de Gordon-methode is gelijkwaardigheid. Kinderen zijn, net als hun ouders of pedagogisch medewerkers in het kinderdagverblijf, individuen met eigen wensen en een eigen inbreng. Het uitgangspunt is dat je het meest effectief kunt opvoeden als je:

- Zo goed luistert naar je kind dat je hem ook echt begrijpt;
- Praat op een manier die je kind kan begrijpen;
- Conflicten oplost op een manier dat niemand verliest;
- Zodanig afspraken maakt dat iedereen zich eraan houdt;
- Constructief omgaat met verschillen in waarden.

Resultaten

Als je op deze democratische manier opvoedt, dan heeft dat volgens de Gordon-methode de volgende resultaten:

- Het kind krijgt meer zelfvertrouwen.
- Opvoeder en kind krijgen meer begrip voor elkaar.
- Er heerst een betere sfeer.
- Er zijn minder conflicten.
- Conflicten kunnen beter opgelost worden.
- Het kind krijgt meer verantwoordelijkheidsgevoel.
- Zowel opvoeder als kind heeft positievere gevoelens.

Onderdelen van de Gordon-methode

Belangrijke onderdelen van de Gordon-methode die zowel de ouders als de pedagogisch medewerkers kunnen helpen in het opvoeden:

- Kijk naar het gedrag van het kind en van jezelf. Het helpt je om te bepalen waar het probleem nu precies ligt.
- Actief luisteren: tegenover het kind herhalen wat hij gezegd heeft en checken of dat klopt. Bijvoorbeeld: 'Dus je zegt dat ...' of 'Bedoel je dat ...?'
- Ik-boodschappen: die gebruik je om op een assertieve manier te communiceren en je eigen grenzen aan te geven, van verklarend tot vriendelijk en confronterend. Bijvoorbeeld: 'Ik zie dat je ...' of 'Ik vind jouw gedrag ...'
- Overschakelen: in emotioneel heftige situaties moet je kunnen overschakelen van actief luisteren naar ik-boodschappen.
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het conflict samen met het kind wordt opgelost. Dit kan gaan over een behoefte van een kind en over normen en waarden.

2.3.Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE), Startblokken

VVE speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van peuters als voorbereiding op de basisschool. Wij werken met het werkwijze Startblokken. Deze werkwijze is erop gericht dat kinderen zich spelenderwijs ontwikkelen, gericht op de 4 ontwikkelingsdomeinen. Op het gebied van rekenen kijken wij of het kind kan tellen en begrippen als groot, groter, grootst, licht en zwaar enz. begrijpt. Op het sociaal-emotionele vlak kijken we naar het samenspel en het omgaan met elkaar. We stimuleren de persoonlijke zelfstandigheid door de kinderen, in hun eigen tempo, de wereld te laten ontdekken.

Wij hanteren deze werkwijze voor kinderen vanaf 2 jaar. Er wordt gewerkt in kleine groepjes waarvan de verschillende kinderen ook weer veel van elkaar leren. Op elk KDV is er een groep aanwezig waar VVE geboden wordt. Op alle VVE peutergroepen staan gecertificeerde medewerkers. Wij beschikken over gecertificeerde VVE trainers, die zelf de medewerkers kunnen opleiden tot VVE medewerker, pedagogische coaches en een inclusie pedagoog.

1.2.1 Pedagogisch werkplan Kinderopvang

11 ¹rsiedatum: Oktober 2021

Evaluatiedatum: Oktober 2022

Verantwoordelijk: Regiomanager

Het kan zijn dat bij een kind door de jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau een achterstand in ontwikkeling, of een taalachterstand wordt geconstateerd (doelgroep kinderen). De toeleiding kan ook tot stand komen op advies van onze eigen medewerkers. De jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau zal het kind dan, in overleg met de ouder, toe leiden naar een voorschoolse voorziening zoals de peuteropvang of een van onze kinderdagverblijven. Dit geldt voor kinderen vanaf 30 maanden. Vanuit de overheid is bepaald dat deze kinderen minimaal 16 uur per week (schoolweken) VVE gerichte activiteiten aangeboden krijgen. Indien nodig, krijgen de kinderen die VVE geïndiceerd zijn door de jeugdverpleegkundige, naast het aanbod van betekenisvolle activiteiten, extra begeleiding van onze inclusie pedagoog.

Het competente kind als uitgangspunt

We nemen als uitgangspunt dat ieder kind competent is, zich wil ontwikkelen. Om dit te stimuleren zorgen wij ervoor dat het spelen en de interactie (tijdens het spelen en de dagelijkse) centraal staat. Let wel: activiteiten zijn slechts een middel om het doel te bereiken. Activiteiten zijn geen doel op zich. De interacties tussen pedagogisch medewerkers en kinderen en kinderen onderling, staan voorop. Het instrument dat de pedagogisch medewerker daarbij kan inzetten zijn activiteiten. Kinderen begeleiden is vooral goed kijken naar wat kinderen bezighoudt en inspelen op de behoeftes van ieder kind. Daarbij hoort een omgeving creëren waarin kinderen uitgedaagd worden om zichzelf te ontwikkelen.

Ontwikkeling van jonge kinderen vraagt om een brede aanpak. Méér dan woordenschat en taal. Spel als basis en volwassenen die meedoen op het juiste moment. Deze brede aanpak past bij de pedagogiek van Reggio Emilia.

De pedagogisch medewerker richt zich niet alleen op een aanbod van taal- en woordenschat oefeningen, maar zoekt aangrijpingspunten bij de spelontwikkeling van jonge kinderen. In het - door de pedagogisch medewerker begeleidde en gestuurde - spel liggen de beste mogelijkheden om taal en denken uit te lokken en te stimuleren. Betekenisvolle spelactiviteiten lokken interesse, enthousiasme en actieve betrokkenheid van kinderen uit. Dé voorwaarden voor een continue ontwikkeling voor jonge kinderen.

Met de methode Startblokken nemen kinderen deel aan spelactiviteiten en verkennen interessante actuele thema's. Het is een doelgerichte aanpak die aansluit bij wat de jonge kinderen zelf willen: meedoen aan de wereld om zich heen (culturele praktijk), natuurlijk veel ontdekken en nieuwsgierig blijven. De pedagogisch medewerkers zijn betrokken deelnemers en geven bewust sturing aan leer- en ontwikkelingsprocessen, (meespelen in de zonde van de naaste ontwikkeling). Brede ontwikkeling staat daarbij voorop. Sociaal competent handelen, taal- en rekenontwikkeling (cognitieve ontwikkeling) en persoonlijke zelfstandigheid versterken elkaar. In de methode Startblokken wordt deze verwevenheid duidelijk aangegeven en in doelen uitgewerkt. Dagelijks worden er activiteiten aangeboden in het kader van VVE. Dit kunnen georganiseerde activiteiten zijn met een bepaald thema (organisatie breed) maar ook gesprekjes naar aanleiding van dagelijkse gebeurtenissen. VVE zit verweven in het dagelijks pedagogisch handelen.

Hier draait het om bij Startblokken:

- Levensechte, betekenisvolle thema's
- Samenhangende spel- en onderzoeksactiviteiten
- Veel gesprekken met elkaar (Rijk taalaanbod)
- Verhalen, boeken en beeldend materiaal
- Dagelijkse activiteiten

Levensechte, betekenisvolle thema's

Jonge kinderen leren door bezig te zijn met onderwerpen uit de echte wereld. Startblokken speelt daarop in door kinderen te betrekken bij onderwerpen uit het leven van alledag, zoals op vakantie gaan, brood kopen en huishoudelijke klusjes doen.

Gezamenlijke thema's zorgen ervoor dat gedeelde ervaringen mogelijk worden. Elk kind komt

immers wel eens bij de dokter. Minstens even belangrijk is dat gezamenlijke thema's ook veel kansen geven om van de onderlinge verschillen te leren: jij bent bij de dokter geweest, omdat je erg verkouden bent, ik omdat ik ben gevallen.

Interessante kwesties komen zo vanuit verschillende gezichtspunten aan de orde. En natuurlijk doet de pedagogisch medewerker ook een duit in het zakje, door haar ervaringen in te brengen, te reageren en nieuwe vragen te stellen. 'Moest jij ook gewogen worden, toen je bij de dokter was?'

Samenhangende spel- en onderzoeksactiviteiten

Niet alleen omdat jonge kinderen niets liever doen, maar ook omdat spelactiviteiten de beste kansen geven bij leer- en ontwikkelingsprocessen. Alles is te leren in goede spelactiviteiten! Baby's leren via contactspel de ander en hun omgeving kennen. Peuters en kleuters spelen om te experimenteren, te onderzoeken, te maken, te ervaren wat het is om samen te zijn, te praten en te denken met elkaar. In spel ontwikkelen jonge kinderen zich optimaal. Ze vinden wegen om zich steeds beter uit te drukken, zich dingen voor te stellen en te verbeelden, zich aan regels te houden. Van contactspel, via 'doen alsof' naar steeds echter.

De pedagogisch medewerker is actief betrokken bij de spelactiviteiten in de groep. Zij zorgt voor een samenhangend en gevarieerd aanbod en doet intensief mee aan de ontwikkeling en verdieping van de spelactiviteiten van de kinderen. Zij heeft weet van de spelomgeving en materialen, oppert spelideeën, regisseert en speelt mee. Ook heeft zij oog voor het toevoegen van nieuwe ervaringen en handelingsmogelijkheden en zij zorgt voor gesprekken met groepjes kinderen over hun spel.

Veel gesprekken met elkaar (rijk taalaanbod)

Gesprekken in de groep zorgen ervoor dat de stem van kinderen wordt gehoord. Met elkaar praten is meer dan een vraag en antwoordspel. Het gaat om echte interesse in elkaars verhalen; om hardop denken, plannen maken, ideeën krijgen en natuurlijk na afloop samen bespreken hoe het is gegaan. De gesprekken zijn verbonden aan het thema in de groep en aan de verschillende activiteiten. Wij noemen dat het 'inhoudelijke verhaal'. Gespreksactiviteiten vinden ook plaats bij gebeurtenissen in de groep, zoals 'wij krijgen een nieuwe stofzuiger, juf is jarig, hoe zetten wij deze bos bloemen in een vaas.

Verhalen, boeken en beeldend materiaal

In Startblokken is veel aandacht voor de verhalen van de kinderen. Verhalen die voortkomen uit spel, en verhalen die verbonden zijn aan de eigen ervaringen en aan boeken en teksten die de groep in komen bij het thema dat speelt. De kinderen worden geholpen bij het op een verhaal komen en zij worden begeleid in het verwoorden van wat ze echt te vertellen hebben.

Ook in het samen lezen van prentenboeken komen de kinderen in contact met verhalen. Ze leren genieten van wat een ander geschreven heeft en leren het belang kennen van gedrukte taal.

Dagelijkse activiteiten

In de groep zijn "alledaagse" activiteiten aan de orde van de dag. Denk aan zorgen voor elkaar bij binnenkomst, toiletbezoek en samen eten en drinken. Maar ook zorg dragen voor de spullen in de groep en eventueel de planten of de pedagogisch medewerker die een baby de fles geeft en de peuter mee laat helpen. Het is belangrijk dat kinderen betrokken worden in concrete zorgactiviteiten waarin ze steeds meer verantwoordelijkheid krijgen voor het welzijn van hun omgeving.

De rol van de pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker speelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kinderen. De rol van de pedagogisch medewerker heeft betrekking op:

- Het bedenken en ontwerpen van betekenisvolle activiteiten
- Observeren op de 4 ontwikkelingsdomeinen
- Handelingsgericht observeren

- Het inrichten van een rijke leeromgeving
- Interessante thema's benutten en inbrengen
- Spelactiviteiten in het hart zetten (alles is te leren in goede spelactiviteiten!)

2.4 Triple P Positief Opvoeden

Positief opvoeden is erop gericht om de ontwikkeling van het kind te bevorderen en op een opbouwende manier om te gaan met het gedrag van het kind.

Triple P is een ondersteuningsprogramma voor ouders dat is ontwikkeld in Australië. In het Engels staat Triple P voor Positive Parenting Programme. In het Nederlands is dit vertaald als Positief Pedagogisch Programma. Dit programma is ontwikkeld door klinisch psycholoog Matthew R. Sanders.

Wat is positief opvoeden?

Met goede communicatie en positieve aandacht helpen we een kind om zich op een goede manier te ontwikkelen. Volgens het ondersteuningsprogramma kun je met positief opvoeden:

- een positief contact met het kind opbouwen
- goed gedrag bevorderen
- het kind nieuwe dingen leren
- je kind beter laten luisteren
- duidelijk en consequent reageren op ongewenst gedrag
- maatregelen gebruiken die echt werken
- meer genieten van opvoeden

De 5 basisprincipes van positief opvoeden zijn:

1. het kind een veilige en stimulerende omgeving bieden
2. het kind laten leren door positieve ondersteuning
3. een aansprekende (of assertieve) discipline hanteren
4. realistische verwachtingen hebben
5. goed voor jezelf zorgen als ouder

Een groot aantal pedagogisch medewerkers van onze kinderdagverblijven zijn opgeleid op het basisoniveau twee. Dit houdt in dat onze pedagogisch medewerkers ouders met een specifieke vraag over het gedrag of de ontwikkeling van hun kind kunnen adviseren.

Hoe gaat het in zijn werk

Ouders kunnen met hun opvoedvragen terecht bij de pedagogisch medewerkers. Zij zullen de ouders adviseren vanuit hun professionele kennis en ervaring. Triple P ondersteunt hierin door het uitgeven van "tipsheets". Deze folders geven handvatten bij opvoedproblemen en zijn gericht op de verschillende ontwikkelingsfasen van het kind; van de baby fase tot en met de basisschoolleeftijd.

Voorbeelden van tipsheets zijn:

Babyfase:

Huilen, scheidingsangst, slaappatronen

Peuterfase:

Driftbuien, weglopen, ongehoorzaamheid, zindelijk worden

Kleuterleeftijd

Strijd aan de eettafel, ongehoorzaamheid

De ouders kunnen deze tips gebruiken bij opvoedvragen of opvoedproblemen. De ouder wordt gevraagd om de ervaringen met de tips terug te koppelen aan de pedagogisch medewerkers. De

pedagogisch medewerker en de ouder kunnen op deze manier een aanpak bespreken.

Opvoedstrategieën

De 5 basisprincipes van positief opvoeden richten op 4 doelen:

1. Positief contact bevorderen
2. Nieuwe vaardigheden en gedrag leren
3. Gewenst gedrag bevorderen
4. Omgaan met ongewenst gedrag

Triple P op het kinderdagverblijf

De pedagogisch medewerkers kunnen de tipsheets van Triple P gebruiken voor het oprispen van hun basiskennis en basisvaardigheden. Het geeft een handvat voor het pedagogisch handelen. De doelen die voortkomen uit de basisprincipes van Triple P zijn verweven in de alledaagse contacten tussen de pedagogisch medewerker en het kind:

Positief contact bevorderen

- Tijd en aandacht aan het kind besteden
- Praten met het kind
- Het kind laten zien dat je van hem houdt

Nieuwe vaardigheden en gedrag leren

- Zelf het goede voorbeeld geven
- Gebruik maken van spontane leermomenten
- Vragen, vertellen en voorstellen
- Gedragskaarten gebruiken (een beloningssysteem met stickertjes of stempels)

Gewenst gedrag bevorderen

- Het kind complimentjes geven en prijzen
- Positieve aandacht geven
- Het kind boeiende activiteiten aanbieden

Omgaan met ongewenst gedrag

- Duidelijke basisregels hanteren
- Het kind direct aanspreken op zijn gedrag
- Ongewenst gedrag gepast negeren
- Heldere instructies geven
- Logische consequenties verbinden aan het gedrag van je kind
- Het kind even laten stilzitten
- Een time-out geven bij ernstig ongewenst gedrag

3. Pedagogische middelen

Zoals in het pedagogisch beleid is aangegeven maken wij gebruik van diverse middelen om de pedagogische doelen te bereiken. In dit hoofdstuk geven wij een toelichting bij de verschillende pedagogische middelen.

3.1 Interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

In de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen en kinderen onderling wordt gelet op de basale interactievaardigheden. De manier van communiceren van de pedagogisch medewerker is op veel gebieden van grote invloed op het gedrag en de ontwikkeling van het kind:

- De pedagogisch medewerkers hebben een voorbeeld functie. Hun taalgebruik en reacties

geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen, maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen. Respect geeft ruimte aan anderen en biedt daardoor mogelijkheden voor het maken van afspraken met elkaar.

- De pedagogisch medewerker ziet er verzorgd uit.
- De pedagogisch medewerker toont respect door het kind bij de naam te noemen, aan te kijken wanneer ze met het kind praat, te luisteren en het kind uit te laten praten en respectvol over het kind te praten.
- De pedagogisch medewerker zal het gewenste gedrag van het kind ook belonen. Dat doet ze door haar waardering uit te spreken en het kind complimentjes te geven.
- Ieder kind heeft een individuele aanpak nodig. Hoe jonger het kind, hoe korter zijn geheugen voor wat niet mag. Als het kind na een aantal keren waarschuwen nog niet luistert, zijn er verschillende manieren om het gedrag te corrigeren.
- Aanspreken op kind hoogte in nabijheid.
- Pedagogisch medewerker weet zijn opgeroepen emoties te reguleren en praat rustig duidelijk tegen het kind. Daarbij geeft de pedagogisch medewerker ook het goede voorbeeld. Een conflict wordt uitgepraat, eventueel wordt het speelgoed weggehaald waar om 'gevochten' wordt. De pedagogisch medewerker helpt het kind weer op gang in zijn spel.
- De pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol in het overbrengen van normen en waarden.
- Jonge kinderen leren we elkaar geen pijn te doen.
- We leren de kinderen dat ze niet iets van elkaar mogen afpakken. We moedigen de kinderen aan om het aan elkaar te vragen. We vragen van de kinderen dat ze samen delen.
- Opruimen doen we samen, dat gaat makkelijker. We leren de kinderen netjes om te gaan met het speelgoed.
- Wij laten aan het kind zien dat we hulpvaardigheid belangrijk vinden. 'Ik help je wel even met die moeilijke knoop dicht te maken'. Kinderen willen van nature graag behulpzaam zijn en we laten merken dat we dat erg fijn vinden. We laten de grote kinderen de kleine kinderen helpen.
- De pedagogisch medewerkers leggen zoveel mogelijk uit wat er wordt bedoeld. Het goede voorbeeld geven is belangrijk, maar ook het uitleggen waarom je iets wel of niet doet.
- Het niet te voorkomen dat kinderen toch met de meest gebruikte scheld- en vloekwoorden in aanraking komen. De pedagogisch medewerkers bespreken in alle openheid dat deze woorden niet gewenst zijn en leren de kinderen ermee om te gaan.
- Het goede voorbeeld geven. Elk kind heeft vanaf de geboorte het vermogen om te imiteren meegekregen. Nadoen wat anderen doen en daarvan leren is het belangrijkste leervermogen van het kind. Kinderen nemen daarom veel van de pedagogisch medewerkers over.
- Kinderen worden gerespecteerd en er wordt respect van ze terug verwacht. Kinderen moeten ook leren dat volwassenen mensen zijn, die ook behoeften hebben en dat kinderen daar rekening mee moeten houden.
- Kinderen worden gestimuleerd om zelf na te denken. Bijvoorbeeld door de vraag te stellen: hoe zou jij je voelen als ze dat tegenover jou doen? En vraag kinderen naar hun eigen mening. Het stimuleert ze na te denken wat ze zelf vinden en dat hun persoon en hun mening er toe doet. Als pedagogische medewerker laat je dan ook merken dat je niet altijd gelijk hebt.
- Kinderen eigen verantwoordelijkheden geven. Kinderen hebben behoefte aan verantwoordelijkheden voor anderen, passend bij hun leeftijd, zoals: zorg voor huisdier, karweitjes doen, helpen schoonmaken. Het ontwikkelt hun verantwoordelijkheidsgevoel en versterkt het zelfvertrouwen.
- De pedagogisch medewerker helpt de kinderen om een positief zelfbeeld te ontwikkelen. Geef ze veel genegenheid, aandacht, steun en tijd. Geef ze het gevoel dat ze op eigen benen

kunnen staan en niet steeds de goedkeuring van anderen nodig hebben.

- We leren kinderen geen andere kinderen buiten te sluiten (pesten). Pesten heeft altijd negatieve gevolgen voor de ander. In het kindercentrum komt pesten minder voor dan bij oudere kinderen. Bovendien gebeurt het vaak op een ander niveau. Het is evengoed al van belang dat de pedagogisch medewerkers de kinderen op hun gedrag aanspreken. Het is van belang dat pedagogisch medewerkers niet meteen in alle emoties tot handelen overgaan zodra een kind iets over pesten vertelt. Het is van belang om naar het kind te luisteren en vragen te stellen. De pedagogisch medewerker laat merken dat het kind geholpen wordt. Er wordt een manier gezocht het pesten te stoppen samen met het kind. Niets buiten het kind om, want juist daar zijn veel kinderen zo bang voor. Elk kind heeft recht op een veilige leefomgeving.

3.2 Kinderen met specifieke behoeften

In een groep kunnen kinderen zitten die zich anders ontwikkelen dan leeftijdsgenootjes, broertjes of zusjes. Soms is het lastig om een bepaald gedrag van een kind te begrijpen.

Sommige kinderen zijn gemakkelijk in de omgang en raken niet snel uit hun evenwicht. Andere kinderen reageren heftiger en meer onvoorspelbaar of hebben moeite met verandering, zijn prikkelbaar of angstig. Kinderen kunnen vaak meer aanpassingsproblemen in de groep hebben en zullen zich minder prettig voelen. Ze hebben meer aandacht van de pedagogisch medewerker nodig om zich op hun gemak te voelen in de groep.

Angstige en teruggetrokken kinderen hebben minder spontane interacties met groepsgenootjes dan de andere kinderen. Pedagogisch medewerkers die hen betrekken bij andere kinderen en die interacties begeleiden, maken voor deze kinderen een verschil. Het is belangrijk dat de kinderen met moeilijk gedrag juist de juiste sensitieve en ondersteunende reacties van de pedagogisch medewerkers krijgen.

Voor een groep met kinderen met specifieke behoeften let de pedagogisch medewerker op de volgende punten:

- Waardeer alle kinderen om wie ze zijn, met al hun kenmerken. Een beperking of een gedragsprobleem is maar een van die kenmerken.
- Laat je verrassen in het contact met de kinderen. Als je goed naar kinderen kijkt en luistert, blijf je leren.
- Betrek alle kinderen actief bij het leren leven met de specifieke behoeften van kinderen in de groep. Zo leren ze met elkaar om samen verschillend te zijn.
- Zet kinderen met specifieke behoeften niet apart. Probeer hen te begrijpen en tegemoet te komen aan wat ze nodig hebben.
- Bied extra steun of pedagogische stimulering zo veel mogelijk aan binnen de groep. › Gebruik je gewone pedagogische middelen, maar pas die wel aan de specifieke behoeften aan.
- Laat merken dat je elk talent van kinderen evenveel waard vindt.
- Vertel kinderen in de groep wat er is met een kind met specifieke behoeften. Houd het eenvoudig en vertel niet meer dan waar kinderen om vragen of niet meer dan datgene wat ze nodig hebben om het op hun niveau te kunnen begrijpen.

Kinderen met gedragsproblemen

Voor een groep met kinderen met gedragsproblemen:

- Blijf bij ieder kind met gedragsproblemen zoeken naar praktische en haalbare oplossingen in de groep en observeer waar het gedrag van het kind vandaan komt.
- Maak van een kind met probleemgedrag geen zondebok; blijf eerlijk kijken naar de interacties tussen kinderen.
- Laat je pedagogische rol niet verstoren door culturele vooroordelen.
- Corrigeer probleemgedrag, troost dan het kind en 'verbind' het vervolgens weer met zijn of haar groepsgenoten.

- Zoek samen met het kind naar bronnen en plekken van rust en ontspanning.
- Check of het algemene pedagogische klimaat in de groep goed, veilig en voldoende uitdagend is. Neem zo nodig maatregelen om dit klimaat te verbeteren.

Samenwerking deskundigen

Bij kwetsbare kinderen op een groep is de samenwerking met de inclusie pedagoog(inhoud), regiomanager (organisatie) en externen (specifieke deskundigheid) belangrijk. De ouders zijn te allen tijde betrokken en akkoord voor de acties rondom kwetsbare kinderen. Er wordt in samenwerking een plan van aanpak opgesteld om de kwetsbare kinderen en hun ouders zo goed mogelijk te ondersteunen.

Kinderen met zorgen of ontwikkelingsachterstanden kunnen via een toeleiding vanuit het CJG op het kinderdagverblijf terecht komen of extra ondersteuning krijgen. Allente werkt voor deze kinderen nauw samen met de verschillende deskundigen.

3.3 De binnen- en buitenruimte

De inrichting van zowel de binnenruimte als de buitenruimte is zeer bepalend voor de sfeer, gebruiksvriendelijkheid en het gevoel van geborgenheid en veiligheid voor de kinderen. Een goed ingerichte ruimte nodigt kinderen uit tot spelen, ontdekken en gezellig of rustig samenzijn. Als de omgeving tegemoet komt aan de basisbehoeften van kinderen, komen de meeste kinderen vanzelf tot spelen, leren en het oefenen van vaardigheden die belangrijk zijn voor hun ontwikkeling. Wij besteden daarom ruime aandacht aan de inrichting van de binnen- en buitenruimte. In het algemeen kan gesteld worden dat de inrichting van de groepen zo is dat er:

- Ruimtes zijn waar pedagogisch medewerkers en een kind rustig samen kunnen zijn voor verzorging;
- Ruimtes zijn waar kinderen elkaar kunnen ontmoeten en van elkaar leren;
- Ruimtes zijn waarin kinderen optimaal zelfstandig kunnen bewegen en vinden wat ze nodig hebben;
- Hoeken en ruimtes zijn die speciaal geschikt zijn voor bepaalde spelactiviteiten en thema's.

Inrichting binnenruimte

Bij de aankleding van muren, vloeren en meubilair wordt er rekening mee gehouden dat jonge kinderen snel overprikkeld raken als er veel tegelijk te zien en te horen is. Een goede akoestiek is daarom ook van belang voor alle ruimtes waarin de kinderen spelen en verblijven. Elke groep heeft een eigen ruimte met voldoende en verantwoord spel materiaal dat voortvloeit uit de schijf van vijf, dat bij de leeftijd van de kinderen past en dat aansluit bij onze VVE werkwijze. De inrichting van de groep laat zich ook aansluiten bij het thema waarmee gewerkt wordt. In de groepsruimte komen verschillende hoeken voor zoals bouw hoek, een huis hoek, een lees hoek, een ontdekhoek waar verschillende materialen onderzocht kunnen worden.

De kinderen kunnen al naar gelang hun ontwikkeling en belangstelling gebruik maken van de verschillende ruimtes en mogelijkheden die het gebouw te bieden heeft. De kinderen kunnen ook gebruik maken van de centrale hal.

Inrichting slaapruijnte

Wij zorgen ervoor dat de slaapruijntes goed worden geventileerd. In de slaapkamers maken wij gebruik van stapelbedjes. Bovenin slapen de allerkleinsten, onderin de grotere kinderen. De bedjes zijn gecertificeerd en worden jaarlijks gecontroleerd op veiligheid. De toegangsdeuren van de slaapkamer zijn soms voorzien van een raam waardoor toezicht kan worden gehouden zonder de kinderen te storen. Alle babyruimtes zijn voorzien van een babyfoon.

Inrichting buitenruimte

Alle kinderdagverblijven hebben een buitenruimte, grenzend aan het gebouw. De buitenruimte heeft

betonnen tegels en rubbertegels of gras rondom enkele speeltoestellen zoals een glijbaan, een klimrek. Verder is er op elke vestiging een zandbak aanwezig. De speeltoestellen worden jaarlijks gecontroleerd, waardoor deze voldoen aan de eisen van het Warenwetbesluit Attractie en Speeltoestellen.

De buitenruimte nodigt de kinderen uit tot buiten zijn en tot verschillende activiteiten in de verschillende seizoenen. Dit conform de visie van Reggio Emilia bv. De wilgentakken als boog.

3.4 Het aanbod van verschillende vormen van activiteiten

Naast de georganiseerde activiteiten die worden aangeboden, krijgen de kinderen ook de ruimte om vrij te spelen. Op verschillende momenten worden ontwikkelingsgerichte activiteiten aangeboden. Dit zijn activiteiten in het kader van de vroeg- en voorschoolse educatie (VVE). De kinderen worden niet verplicht aan deze activiteiten mee te doen maar de pedagogisch medewerker zal de kinderen wel stimuleren. Op deze manier krijgen kinderen de kans hun gezichtsveld te verbreden (zie 3.6).

3.5 Spelen en spelmateriaal

Spelen

Volgens onze VVE methode Startblokken en Reggio Emilia wordt door het meespelen van de pedagogisch medewerker met de kinderen, nieuwe woorden, handelingen en materiaalkennis aangeboden aan de kinderen en wordt de ontwikkeling gestimuleerd. Er wordt ingespeeld op de belevingswereld van het kind. Bijvoorbeeld: een kind komt 's morgens bij ons en vertelt: 'Ik heb een botsing op straat gezien tussen twee auto's'. Door hierover te praten en door de begrippen te benoemen als de politie, de brandweer en de ambulance maakt het kind zich deze begrippen eigen en leert wat het allemaal inhoudt; wat doet de politie? Wie zitten er in een ambulance en waar rijdt de ambulance naartoe?

Daarnaast wordt ook gewerkt met vaste thema's in de groep, zoals: Ik ga naar de dokter. Dan wordt gekeken wat er leeft onder de kinderen; misschien moet een kind een prik, of ligt opa in het ziekenhuis. De bijbehorende woorden worden dan behandeld, afhankelijk van wat er speelt.

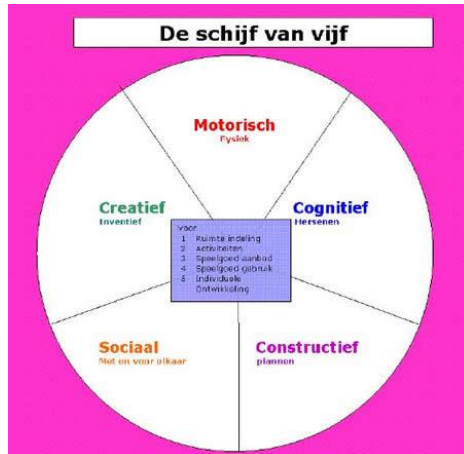
Ook nodigen wij regelmatig een gast uit, zoals een fietsenmaker. Die legt uit wat een lekke band is en hoe een band lek kan raken. Hij laat het wiel zien, met de spaken en de fietsband waar lucht in zit en hij legt uit hoe je die lucht er met een fietspomp in kan pompen.

Naast al dan niet geplande VVE activiteiten, krijgen de kinderen ook de ruimte om vrij te spelen en hun fantasie de vrije loop te laten.

Buiten spelen

Als het weer het toelaat, gaan wij dagelijks naar buiten met de kinderen. Buitenspelen is gezond voor kinderen. Bewegen op een natuurlijke manier helpt om op normaal gewicht te blijven, het bevordert de lichamelijke motoriek en het leert kinderen op jonge leeftijd hoe met elkaar om te gaan. 'Gewoon' buitenspelen maakt kinderen sociaal sterker. Tevens kunnen er buiten VVE activiteiten plaats vinden.

Spelmateriaal

Om de verschillende manieren van spelen te onderscheiden is de schijf van 5 voor het spelen ontwikkeld. Deze schijf van vijf geldt voor alle leeftijden, Een harmonisch aanbod van de schijf van vijf geeft speelgoed en spelen variatie, afwisseling, uitdaging en inspiratie.

De schijf van vijf bestaat uit vijf aandachtspunten:

1. Creatief spelen en speelgoed: dit is spelen en speelgoed waarbij het proces belangrijker is dan de prestatie. Gewoon lekker zingen zonder op tekst of technisch goede uitvoering te letten. Kleuren op gevoel, vrij uit rennen, zo maar wat aan elkaar passen of op elkaar stapelen. Je eigen dingen verzinnen.
2. Constructief spelen en speelgoed: dit spelen en dit speelgoed gaat uit van de prestatie. De bedoeling is om die puzzel te leggen, die taak uit te voeren, het probleem op te lossen, iets te maken volgens plan.
3. Cognitief spelen en speelgoed: dit speelgoed en deze vorm van spelen is gericht op leren, kennen, denken, spelen met verstand.
4. Sociaal spelen en speelgoed: Sociaal spelen doe je met elkaar en sociaal speelgoed gebruikt het kind je in samenspel.
5. Motorisch spel en speelgoed: Deze hebben als belangrijkste kenmerk de aandacht voor bewegen. Bewegen kan fijn of grof motorisch gericht zijn, binnen en buiten plaatsvinden, met groot en klein speelgoed.

3.6 Opendeurenbeleid

Wij stimuleren dat de kinderen ook activiteiten ondernemen buiten hun eigen stamgroep. Dit kan zijn in de aangrenzende groepsruimte, de gang of de centrale hal. Er worden ook specifieke activiteiten georganiseerd in een andere ruimte dan de eigen groepsruimte. De talenten van de pedagogisch medewerkers kunnen daarbij worden ingezet.

Ook tijdens het buitenspelen op het gezamenlijke buitenterrein kunnen kinderen samen activiteiten ondernemen met kinderen uit andere groepen. Op deze manieren worden kinderen uitgenodigd om hun horizon te verbreden en soms letterlijk een stapje verder te zetten in de beschikbare ruimte en in hun ontwikkeling.

Door het opendeurenbeleid wordt kinderen meer mogelijkheid geboden om andere vriendjes of broertjes/zusjes uit een andere groep te ontmoeten en ander speelgoed te ontdekken. Dit kan zijn in het vrij spel van de kinderen, maar er worden ook activiteiten aangeboden die kinderen extra uitdaging bieden. Zo kunnen bijvoorbeeld de dreumesen aansluiten bij activiteiten voor peuters of worden thema-gerichte activiteiten georganiseerd.

Samengevat is het doel van het opendeurenbeleid:

1. Het verkennen van de omgeving buiten de eigen groepsruimte
2. Uitbreiding van onderlinge contacten tussen de kinderen
3. Profiteren van talenten van pedagogisch medewerkers
4. Vertrouwdheid met het hele kinderdagverblijf

Gedurende de activiteiten buiten de eigen groep houden de pedagogisch medewerkers in de gaten of ieder individueel kind zich prettig voelt bij de situatie van open deuren. Soms moet een kind nog wennen aan de situatie. Daar waar nodig wordt extra aandacht of begeleiding geboden of gaan kinderen gewoon weer terug naar hun eigen groep.

Wanneer kinderen bij activiteiten de stamgroepen verlaten wordt de maximale omvang van de

stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie. Incidentele gebeurtenissen als bijv. Sinterklaas viering valt niet onder het opendeurenbeleid.

4. Mentorschap

Het doel van het mentorschap is het bewaken van het welbevinden en de ontwikkelingen van het kind en het bieden van een vast aanspreekpunt voor de ouders, waardoor de communicatielijnen worden verkort.

Er is een gelijke verdeling van de kinderen onder de vaste medewerkers van de groep. De pedagogisch medewerker die het kind het meeste ziet op de opvangdagen wordt aangewezen als mentor van het kind. In de ouderapp staat aangegeven welke mentor aan welk kind gekoppeld is. Door de toewijzing van een mentor, die zich vanaf het eerste begin ontfermt over het kind, kan het welbevinden en de ontwikkelingen van het kind goed bewaakt worden. Ongeveer een maand voordat het kind voor het eerst naar de opvang gaat, neemt de mentor contact met de ouders op, voor het plannen van een intakegesprek. De mentor legt hier de basis voor een goede samenwerking. Kleine en grote zorgen kunnen de ouders met de mentor delen en bespreken. Als het nodig is worden hiervoor aanvullende afspraken gemaakt. De mentor zorgt ervoor dat het kind kennismaakt met de ruimte, de groepsleiding en de andere kinderen op de groep. De mentor observeert het kind middels een observatiesysteem. Op deze manier kunnen we de kinderen begeleiden zowel in het individuele- als het groepsgerichte ontwikkelingsproces, waarbij we primair uitgaan van de mogelijkheden van het kind. De observaties worden besproken met de ouders.

Taken mentor

- De mentor coördineert het intake gesprek van nieuwe kinderen.
- De mentor van het kind zorgt ervoor dat het kind kennismaakt met de ruimte, de pedagogisch medewerkers, de regels en de andere kinderen op de groep.
- De mentor observeert het kind, middels de voor de doelgroep bestemde kind volgsysteem.
- Jaarlijks - indien nodig vaker - is er een 10-minuten gesprek tussen de ouders en de mentor aan de hand van de observatielijst. De mentor is verantwoordelijk voor de intake, 10 weken evaluatie, kindvolgsysteem met 2 jaar en 10 maanden en 3 jaar en 10 maanden.
- Alle bijzonderheden van het kind worden door de mentor gecommuniceerd met de collega's en de ouders.
- Bij overgang van het KDV naar de BSO of naar een andere groep, zorgt de mentor voor de overdracht naar de nieuwe mentor.
- De mentor zorgt voor een (warme) overdracht naar de basisschool.

5. Algemeen

5.1 Locaties

Allente heeft diverse kinderdagverblijven verspreid over de dorpen Sint Pancras, Broek op Langedijk, Noord Scharwoude, Oudkarspel en Heerhugowaard. De gegevens van de locaties zijn te vinden op de website van Allente.

Wij werken met zowel horizontale als verticale groepen; dit kan per locatie verschillen.

5.2 Algemene informatie

Het kinderdagverblijf is geopend van 7.00 uur tot 18.30 uur. Van 7.00 uur tot 7.45 uur zijn er 2 pedagogisch medewerkers (of 1 pedagogisch medewerker en een volwassene) aanwezig die de kinderen opvangen die gebruik maken van 'vroeg' opvang.

5.3 De groepsindeling

De keuze van de groepsindeling is per locatie verschillend. Dit omdat het aantal kinderen per groep

afhankelijk is van het aantal vierkante meters van de groep en de leeftijd van de aanwezige kinderen. Op een babygroep ligt het maximaal aantal kinderen tussen 8 en 12, afhankelijk van de grootte van de groep in m² en de leeftijd van de aanwezige kinderen. Bij de verticale groep gaat het om maximaal 12 tot 16 kinderen, ook afhankelijk van de grootte van de groep in m² en de leeftijd van de aanwezige kinderen. Elke groepsindeling heeft zijn eigen kenmerken. In de locatiegebonden werkplannen worden de groepsgroottes expliciet beschreven. De stabiliteit op de groep wordt gewaarborgd door te werken volgens het vaste-gezichtenprincipe. Bij ziekte, calamiteiten en verlof wordt er te allen tijde gestreefd naar stabiliteit door een van de vaste pedagogisch medewerkers te vragen extra te werken. Wanneer dit onverhoopt niet gaat, zal een pedagogisch medewerker ingezet worden die voor het kind bekend is, bijvoorbeeld een medewerker van een groep binnen de locatie. Het opendeurenbeleid zorgt ervoor dat de pedagogisch medewerkers bekende gezichten zijn voor alle kinderen. De opvang binnen Allente is zich bewust van het belang van stabiliteit op de groep en doet er daarom alles aan om dit te waarborgen.

De babygroep

Op de babygroep worden kinderen opgevangen in de leeftijd van 2 maanden tot 2 jaar. De dagindeling van de baby's is in grote lijnen afhankelijk van hun individuele slaap- en eetritme. Het is voor baby's belangrijk dat het "kinderdagverblijf" ritme niet te veel afwijkt van het "thuis" ritme. Baby's gaan geleidelijk over naar een dagindeling die meer op de dagindeling van de peutergroep lijkt. Voor kinderen tot één jaar wordt in een schriftje of via de App de slaap- en eettijden en eventuele bijzonderheden bijgehouden.

De verticale groep

De verticale groep vangt kinderen op van 2 maanden tot 4 jaar. Deze groep is, wat betreft ruimte, indeling en speelgoed aangepast aan de verschillende behoeftes en interesses die passen bij de verschillende leeftijdsontwikkelingen. De baby's volgen, net als in de babygroepen, voornamelijk het ritme van thuis wat betreft eten en slapen. De pedagogisch medewerkers bieden de grotere kinderen activiteiten aan op de momenten dat de kleinere kinderen slapen. Zo is er voor de grote kinderen ook tijd voor individuele aandacht. De pedagogisch medewerkers kunnen besluiten om de groep op te splitsen doordat een pedagogisch medewerker met de grotere kinderen naar buiten gaat en de kleinere kinderen binnenblijven met de andere pedagogisch medewerker. Net zoals bij de babygroep wordt er voor de kinderen tot een jaar een schriftje bijgehouden met daarin de slaaptijden en eetmomenten en eventuele bijzonderheden.

Bij deze groepsindeling is het van belang dat er regelmatig activiteiten gepland worden die leeftijdsafhankelijk zijn.

De flexibele verticale groep

De flexibele verticale groep vangt kinderen op van 2 maanden tot 4 jaar. De flexibele verticale groep bestaat uit kinderen die volgens een vast patroon opvang afnemen en uit kinderen die volgens een flexibel contract opvang afnemen. Deze groep volgt het dagprogramma van de verticale groep. Naast de verschillende leeftijdscategorieën hebben de pedagogisch medewerkers ook te maken met verschillende breng- en haaltijden. Dit vergt van de pedagogisch medewerkers een zekere mate van flexibiliteit en aanpassingsvermogen. Om de rust op de groep te bewaren hebben wij met de ouders afgesproken dat de flexibele kinderen op gezette tijden gebracht en gehaald kunnen worden, zodat er blokken van rust gecreëerd worden. Gedurende deze blokken worden er vaak groepsactiviteiten aangeboden waarbij het niet wenselijk is dat het groepsproces wordt verstoord. Deze tijden staan specifiek omschreven in het locatiegebonden werkplan.

De drie+ groep

In de drie+ groep worden de kinderen voorbereid op het basisonderwijs. De inrichting en het aanbod van spelmaterialen is aangepast aan de ontwikkelingsfase van de kinderen. Door deze indeling kunnen er gerichte activiteiten worden aangeboden ter voorbereiding op de basisschool.

5.4 Samenvoegen van groepen

Bij een lagere bezetting kan er voor gekozen worden om groepen samen te voegen. In deze samengevoegde groep is er meer keus voor kinderen om samen te spelen en ontstaat meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld aan kinderen van dezelfde leeftijd met dezelfde interesse.

Het dagprogramma op de groepen van het kinderdagverblijf is min of meer gelijk. Daardoor is de werkwijze op een (samengevoegde) groep voor de kinderen herkenbaar. De continuïteit voor de kinderen is zo gewaarborgd. Pedagogisch medewerkers van de andere groep zijn bekende en vertrouwde personen voor de kinderen.

De wet verplicht ons om schriftelijke toestemming van ouders te vragen voor het plaatsen van een kind in een tweede stamgroep. Een stamgroep is een vaste groep kinderen in de dagopvang met een vaste ruimte en vaste leidsters (behoudens ziekte, scholing, vakantie etc.). Deze situatie kan dus ook optreden ten gevolge van het samenvoegen van groepen. Met het invullen en verzenden van de toestemmingsverklaring opvang in stamgroepen (Documentnummer 5.2.10) geeft de ouder aan hiervan op de hoogte te zijn en akkoord te gaan.

Bij het intake gesprek wordt bekend gemaakt in welke stamgroep het kind structureel is geplaatst. De medewerkers op de groep of de regiomanager informeren de ouder over de eventuele incidentele of tussentijdse samenvoegingen of wijzigingen.

Bij de samengestelde groep kan van de reguliere groeps grootte worden afgeweken, waarbij uiteraard wel altijd wordt uitgegaan van de vastgestelde kwaliteitsregels van de Wet Kinderopvang (Pedagogisch medewerker – Kind Ratio = PKR).

De achterwacht en de uitwerking van het 4 ogenprincipe staan omschreven in het Veiligheids- en gezondheidsbeleid en wordt beschreven in het locatiegebonden werkplan.

6. De groep – het dagprogramma.

De dagindeling is een richtlijn. Het programma wordt afgestemd op de behoeften van de kinderen. Voor de baby's zijn de eet- en slaaptijden aangepast aan het voedingsschema en het slaapritme van het kind. Dit geeft de kinderen rust en duidelijkheid gedurende de dag. De kinderen van ongeveer één jaar gaan mee met het vaste ritme van de groep.

Globale dagindeling van de babygroepen

07:00-07:45	De kinderen worden binnen deze tijd gebracht. Tot 7.45 uur worden de kinderen opgevangen in een daarvoor bestemde groep. Er is voor ouders gelegenheid om thee/koffie te drinken, er wordt informatie uitgewisseld tussen de ouder en de pedagogisch medewerker over het kind rond slapen, eten, gezondheid e.d. Op het moment van afscheid nemen geven de kinderen een kusje en/of zwaaien papa en/of mama uit op de groep of voor het raam. We bieden speelgoed aan op het kleed of aan de tafel als afleiding en om de kinderen te stimuleren te spelen met anderen, voor hun sociale ontwikkeling.
07:45	De kinderen worden overgedragen aan de pm'ers op de stamgroep. Er is een korte overdracht voor eventuele bijzonderheden.
	We gaan aan tafel. De kinderen zitten op de bankjes, en de jongere baby's zetten we in de stoel verkleiner of wipper. Voor het eten wordt een "smakelijk eten lied" gezongen als duidelijk beginpunt van de maaltijd en zo leren de kinderen ook te wachten op elkaar. Er wordt wat gegeten en sap gedronken, ondertussen bespreken de pedagogisch medewerkers de overdracht van de ouders met elkaar en de activiteiten voor het opendeurenbeleid mocht dat op de dag van toepassing zijn. Daarna zingen we liedjes met en voor de kinderen ter

	stimulering van de spraak en we maken gebaren bij de liedjes ter stimulering van het voorstellingsvermogen.
	Na het zingen van de liedjes, wassen we de handen en de mond en stimuleren we de oudere baby's dit ook zelf te doen. De kinderen krijgen een schone luier en de kinderen die er aan toe zijn gaan slapen. De kinderen die wakker blijven mogen vrijspelen. De kinderen die gaan slapen hebben allemaal een eigen slaapzak en (zoveel mogelijk) een eigen bedje. In overleg met de ouders kunnen kinderen ook buiten slapen in het Lutje Potje (ook wel buitenbedje genoemd). Gedurende de dag spelen de kinderen naar behoefte met elkaar, alleen of onder (bege)leiding van de pedagogisch medewerker. Bij goed weer kunnen de kinderen op hun 'eigen' buitenspeelplaats spelen. De grote kinderen spelen dan ook samen met leeftijdsgenootjes uit de andere kamers. We stimuleren de grove en de fijne motoriek en het samenspel. We benaderen de kinderen positief en bieden op zijn tijd nieuwe materialen aan om verschillende ontwikkelingsgebieden te stimuleren.
	De kinderen die daar aan toe zijn kunnen meedoen met het opendeurenbeleid, mocht dit op de dag aangeboden worden op de locatie. Het kind geeft zelf goed aan wanneer het zijn wereld wil vergroten en op ontdekking wil gaan op een andere kamer.
	Er wordt een boterham gegeten en melk/sap/flesvoeding gedronken. Kinderen die dan nog slapen, eten wat later. We stimuleren het eten met een vorkje en het kiezen van beleg. Ook de overgang van fles naar tuitbeker en van tuitbeker naar beker wordt geoefend. (met een rietje)
	De kinderen die overdag één keer slapen gaan naar bed.
	De pm'ers gaan om de beurt met pauze. In deze uren is er tijd voor schoonmaakwerkzaamheden, administratie en worden de schriftjes geschreven van de kinderen die nog geen één jaar zijn. Ook wordt met de kinderen gespeeld die niet slapen op dat moment. En wordt er binnen verschillende locaties gebruik gemaakt van het opendeurenbeleid.
	Er wordt aan tafel fruit gegeten en sap, water of thee gedronken met de kinderen die wakker zijn, anderen schuiven later aan.
	Vanaf dit moment kunnen de kinderen weer gehaald worden. De koffie/thee voor de ouders staat klaar in de keuken. Er is aandacht en tijd voor overdracht.
	De kinderen worden voor de laatste keer verschoond.
	We gaan nogmaals aan tafel voor een koekje of soepstengel en om wat drinken.
	Vanaf 17.30 uur gaan de pedagogisch medewerkers, soms met hulp van de kinderen, de kamer opruimen.
17.45 – 18.30 uur	De pm'er draagt de kinderen over aan de leiding van de groep waar de kinderen gezamenlijk worden opgevangen. Er is ruimte voor een overdracht van eventuele bijzonderheden.

Globale dagindeling van de 3+ groep

Het dagritme van de peuter- en 3+ groep is gelijk aan die van de verticale groep er zijn alleen minder zorg taken. Op de peutergroep en de 3+ groep wordt vooral aandacht gegeven aan de zelfstandigheid en de zelfontwikkeling van de kinderen. Zo worden de kinderen bijvoorbeeld gestimuleerd om zelf hun jas en schoenen aan en uit te trekken. De kinderen wordt uitdaging geboden in diverse

activiteiten gericht op de doelgroep en er worden gesprekjes gevoerd. Ook vinden de kinderen het erg leuk om te helpen en worden ze betrokken bij de dagelijkse taken. Op deze manier stimuleren we de kinderen ook om nieuwsgierig te zijn en nieuwe dingen te ontdekken. Er is meer gelegenheid tot uitstapjes, omdat de gehele groep maar 1 keer slaapt/rust per dag of helemaal niet meer slaapt/rust. Om mee het kind mee te laten gaan met uitstapjes is het toestemmingsformulier van ouders nodig, documentnummer 5.2.1) Doordat kinderen op hetzelfde niveau zitten, zijn de activiteiten vaker met de gehele groep en worden er kleinere groepjes gemaakt om de oudste kinderen de mogelijkheid te bieden zich nog meer te ontwikkelen of juist kinderen extra te stimuleren.

De 3⁺ groep besteedt ook veel aandacht aan leermomenten tijdens uitstapjes. Ze gaan af en toe op stap en gaan op ontdekking in de natuur of binnen het dorp. De 3⁺ kinderen zijn van nature heel nieuwsgierig en er wordt veel ingegaan op hun vragen en interesses naar nieuwe dingen.

De kinderen van de 3⁺ groep slapen niet meer allemaal. Kinderen die wakker blijven tussen de middag vermaken zich met een rustige activiteit. Denk hierbij aan een boekje lezen of even puzzelen. Omdat de 3⁺ groep geregeld uitstapjes maakt, kan het zijn dat ze afwijken van de vaste eettijden doordat ze tijdens hun uitstapje gaan picknicken of wat later aan tafel gaan.

7. Hoe gaan we om met:

7.1 Zindelijkheid

De meeste kinderen zijn tussen 2,5 en 4 jaar in staat om de hele dag droog te blijven. Het kost tijd voor het kind heeft geleerd om zelfstandig naar de wc te gaan. Op het kinderdagverblijf is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker de zindelijkheidstraining bespreekt met de ouder zodat je samenwerkt in de aanpak.

In de procedure Zindelijkheid, documentnummer 1.2.7 staat omschreven hoe om te gaan met zindelijkheid en zindelijkheidstraining.

7.2 Zieke kinderen

Een kinderdagverblijf is niet berekend op de opvang van zieke kinderen. Ziekte is echter een rekbaar begrip waardoor soms discussies ontstaan of een kind met ziekteverschijnselen wel naar het kindercentrum mag of thuis moet blijven. Bij de beslissing hierover zijn twee aspecten bepalend: namelijk het welbevinden van het zieke kind zelf en de gezondheid van de andere kinderen van de groep.

Het welbevinden van het zieke kind

De medewerkers zijn gericht op het welbevinden. Indien het welbevinden in het geding is, zal de medewerker contact opnemen met de ouder. De beroepskracht heeft voldoende kennis om te beslissen of het kind op de groep kan blijven, of de ouders moet waarschuwen, of dat zij misschien zelfs direct een arts moet inschakelen.

Gezondheid van de andere kinderen

Bij enkele besmettelijke ziekten die ernstig kunnen verlopen, mag het zieke kind niet naar het kindercentrum komen, omdat dan het risico voor de andere kinderen en beroepskrachten om ook besmet te worden te groot is. Dit tijdelijk niet toelaten van zieke kinderen vanwege het besmettingsrisico voor anderen wordt 'wering' genoemd. Wering is alleen zinvol als besmetting van de andere kinderen nog niet heeft plaatsgevonden en niet op een andere manier te voorkomen is. Het weren van deze kinderen gebeurt in overleg met de GGD.

Ons beleid voor zieke kinderen is gebaseerd op het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid "Gezondheidsrisico's in een kindercentrum of peuterspeelzaal (0-4 jarigen)" en is te vinden onder documentnummer 2.5.1.

7.3. Wennen op de (nieuwe) groep

Wenperiode nieuw kind

Na de plaatsing van het nieuwe kind vindt er eerst een kennismakingsgesprek plaats. Het kind kan met ouders en/of verzorgers het kinderdagverblijf en de toekomstige groep bekijken en afspraken maken over het wennen. Ook vragen de pedagogisch medewerkers door middel van een formulier specifieke gegevens over het kind. Tijdens de wenperiode adviseren we de ouders om zelf goed bereikbaar te zijn of de achterwacht te instrueren over de wenperiode.

Overgang naar een andere groep binnen de kinderopvang

Voordat het kind overgaat naar een andere groep maken de ouders en pedagogisch medewerkers mentor van de nieuwe groep afspraken over het wennen, waarin het kind ongeveer de helft van de tijd in de nieuwe groep verblijft. Ouders mogen komen kijken en krijgen van de mentor informatie over de nieuwe groep.

Tijdens de wenperiode zorgt de mentor van het kind voor de overdracht van de informatie naar de nieuwe mentor.

Voor het kind overgaat naar de nieuwe groep krijgt hij/zij een afscheidsfeestje op de oude groep. Voor sommige kinderen is de overgang naar een volgende groep een ingrijpende gebeurtenis en dient goed begeleid te worden. Dit geldt ook voor sommige ouders, die eraan moeten wennen dat hun kind nu bij de “grote” kinderen hoort.

Hulp bij het wennen

De pedagogisch medewerkers proberen zowel de kinderen als de ouders zo goed mogelijk te begeleiden bij de start van de opvang of bij de overgang naar een nieuwe groep. Omdat bij de opvang binnen Allente het “open deuren beleid” wordt toegepast, zijn kinderen al vaak bekend met andere pedagogisch medewerkers, andere kinderen en andere groepsruimtes. Dit vergemakkelijkt de overgang naar een nieuwe groep. Verder bieden de pedagogisch medewerkers hulp aan zowel ouder als kind door bijvoorbeeld:

- Tijd te maken voor de (nieuwe) ouder en het (nieuwe) kind.
- Te helpen bij het afscheid nemen van door het kind van de ouder over te nemen en samen te zwaaien.
- Het is belangrijk dat de ouder één keer afscheid neemt en niet elke keer terugkomt voor bijvoorbeeld nog een knuffel. Een duidelijk afscheid maakt het duidelijk voor het kind.
- Aan te bieden dat ouders altijd kunnen bellen om te vragen hoe het met hun kind gaat.
- Tips te vragen aan ouders over het kind. Bijvoorbeeld over slapen of eten.
- Houvast bieden door middel van vaste rituelen.

Het echte wennen komt voor sommige kinderen pas als ze definitief overgaan naar bijvoorbeeld de peutergroep of de 3+ groep. Er zijn meer activiteiten en de nieuwe peuter moet een plaatsje vinden in de nieuwe groep. De pedagogisch medewerker zal het kind hierin begeleiden. We proberen dan ook zoveel mogelijk een vast dagritme aan te houden in de totale dagopvang, zodat de peuter weet hoe het dagritme is opgebouwd.

Kinderen die moeilijker wennen

Over het algemeen hebben de meeste kinderen het wel even moeilijk als ze naar het kinderdagverblijf of een nieuwe groep gaan. Dit hangt nauw samen met de leeftijd van het kind. Een baby van drie maanden moet vooral wennen aan de nieuwe, meestal prikkelende omgeving, maar past zich vrij snel aan na een aantal keren te zijn geweest.

Bij een kind van 1 jaar kan het wennen wat moeizamer verlopen omdat het bijvoorbeeld in de verlatingsperiode zit. Voor een ouder kan het dan heel moeilijk zijn om het kind te brengen omdat het zich letterlijk aan de ouder vastklampt. De pedagogisch medewerker kan hierbij helpen door het

kind rustig aan te spreken en uiteindelijk het kind over te nemen van de ouder. Ook hierbij is het heel belangrijk om duidelijkheid naar het kind te scheppen en één keer afscheid te nemen ook al gaat het kind huilen als de ouder wegloupt.

Als een kind huilt als de ouders weggaan, betekent dit dat het kind moeite heeft met afscheid nemen. Het wil niet zeggen dat het kind het niet naar zijn zin heeft. De uitspraak “als u weg ben is het verdriet zo over” klopt bijna altijd. Blijft een kind ontroostbaar, dan worden de ouders altijd gebeld. Het kan ook zijn dat het kind even niets van de pedagogisch medewerker wil hebben en niet opgetild wil worden. Hierdoor kan een pedagogisch medewerker ervoor kiezen om het kind even te laten gaan en het pas op schoot te nemen als het weer open staat voor contact. Wel zal de pedagogisch medewerker in de buurt blijven. Ze zal proberen het kind veiligheid te bieden door het te troosten, af te leiden en te betrekken bij de andere kinderen van de groep. Om een kind dat moeite heeft met wennen te troosten kan bijvoorbeeld een knuffel of doekje van thuis goed helpen; het kind heeft dan iets herkenbaars.

Factoren die het wennen wat moeilijker kunnen maken zijn:

- Het temperament van het kind.
- Ouders laten hun kind soms moeilijk los en dit voelt het kind aan. Het is belangrijk hier als pedagogisch medewerker begrip voor te hebben. Wel moet er duidelijk afscheid worden genomen.

Wat kunnen de pedagogisch medewerkers doen om angstige kinderen te helpen? Het is van groot belang dat de pedagogisch medewerkers het kind een gevoel van veiligheid bieden. Dit kan bijvoorbeeld door:

- Dichtbij blijven
- Lichamelijk contact zoeken, maar ook proberen op afstand contact te hebben
- Oogcontact langzaam opbouwen
- Vertrouwen winnen

Soms kan het bij het wennen in de groep juist prettig zijn even van de groep af te gaan (de slaapkamer, gang of keuken samen bekijken). Een kind komt dan even tot rust en heeft alle aandacht van de pedagogisch medewerker en het geeft ook wat rust in de groep.

Wanneer het duidelijk wordt dat een kind echt niet kan wennen op het kinderdagverblijf, gaan wij in gesprek met de ouder om te kijken hoe wij dit anders kunnen aanpakken, of bespreken wij de mogelijkheid om de opvang op een andere manier te organiseren, bijvoorbeeld in een gastoudergezin.

Wennen bij samenvoegen van groepen

Bij onderbezetting is het volgens het Convenant Kwaliteit Kinderopvang toegestaan om groepen samen te voegen. Indien dit het geval is, gaat er altijd een vaste pedagogisch medewerker van de groep mee, zodat er voor de kinderen altijd een bekende is. Omdat kinderen gewend zijn aan wisselende gezichten op de groep, en er een vaste medewerker aanwezig is, verloopt het wennen in de praktijk vaak zonder problemen.

7.4 Slapen

Wij bieden voldoende gevarieerde en veilige slaapplegelegenheid. Waarbij al onze bedjes en Lutje Potjes voldoen aan de keuringseisen.

Wij bieden de volgende slaapmogelijkheden:

- Lutje Potje (buiten slaaphuisje)
- Ledikant
- Stretcher
- wiegje

De kinderwagens worden niet gebruikt om in te slapen.

Er wordt gekeken naar behoefte en welbevinden van het kind bij het slapen, waarbij altijd gelet wordt op de veiligheid. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het nabootsen van de thuissituatie.

Uit ervaring weten we dat buiten slapen gezond en weldadig kan werken voor kinderen. Het slapen in de Lutje Potje gebeurt altijd met schriftelijke toestemming van de ouders. Ouders kunnen dit aangeven op het intakeformulier, documentnummer 2.9.1.

Het toezicht van het slapen gebeurt door regelmatig te kijken, luisteren en observeren door de pedagogisch medewerkers. Tevens is er een babyfoon op iedere slaapkamer aanwezig.

De stretchers worden gebruikt op de 3+ groepen om kinderen te laten rusten. Als er stretchers gebruikt worden staan deze in de algemene ruimte op de groepen, vaak op de tijdstippen dat de jongste kinderen slapen in de slaapkamers. Er wordt gebruik gemaakt van de stretchers als de ontwikkeling van het kind het toelaat.

Voor uitgebreide informatie verwijzen wij naar het protocol “Veilig slapen”, documentnummer 2.2.2.

7.5 Eten en drinken

Kinderen eten en drinken om gezond te blijven en om er van te genieten. Ze leren hun eigen behoeftes en smaak kennen en keuzes maken. Eten en drinken is ook een bij uitstek plezierig en sociaal gebeuren. Baby's hebben intiem contact met de pedagogisch medewerker die de fles geeft. Peuters eten in een groep aan tafel en hebben samen plezier. Ze kunnen steeds zelfstandiger eten en drinken. Ze leren rekening houden met elkaar en gesprekjes voeren aan tafel. Samen eten draagt bij aan de ontwikkeling van emotionele en sociale competenties. Daarnaast zijn motorische competenties heel belangrijk. Kinderen leren zelf eten.

Belangrijke ontwikkeling

Jonge baby's kunnen alleen drinken als ze daarbij lichamelijk worden ondersteund. Iets oudere baby's kunnen eten in een (kinder-)stoel en maken kennis met voedsel dat ze kunnen afhappen van een lepel of afbijten en kauwen. Kinderen leren drinken uit een beker, eten met een vork en smeren met een mes. Grotere kinderen kunnen zelf aan tafel komen, enige tijd aan tafel blijven zitten en zelf weer opstaan. Ze leren om hun behoeftes aan te passen aan het dagritme van de groep. Tweejarigen zijn nog overwegend gericht op zichzelf en het eten. Maar voor driejarigen kan het samen eten en drinken een gezellig gebeuren zijn met liedjes, grapjes en gesprekjes met de andere kinderen en de pedagogische medewerker.

Samengevat maken de kinderen de volgende ontwikkeling door:

- Baby's: afhankelijk en intiem contact met de pedagogisch medewerkers tijdens het voeden, waarbij de pedagogisch medewerkers het bioritme van de kinderen volgen.
- Dreumesen: toenemende zelfredzaamheid en het vermogen en de wens om samen met de andere kinderen het eet- en drinkritme van de groep te volgen.
- Peuters: toenemende zelfredzaamheid en gericht op gezelligheid met de andere kinderen.

Uitgebreide informatie over eten en drinken is beschreven in het Voedingsbeleid, documentnummer 2.7.1.

Gezondheid

De basis voor een gezond of ongezond voedingspatroon wordt gelegd als kinderen jong zijn. Een gezond eetpatroon vermindert de kans op hart- en vaatziekten, obesitas (te dik worden) en chronische ziektes zoals suikerziekte. De opvang binnen Allente hanteert hygiënecodes voor het bewaren en gebruiken van voedsel. Ze volgen de adviezen op, zoals die zijn beschreven in de hygiëencode.

Structuur en rituelen: het dagritme m.b.t. eten en drinken

Baby's

Eten en drinken worden in toenemende mate door het dagritme van de groep bepaald. Bij baby's volgen de pedagogisch medewerkers het voedingsschema van de individuele baby en de peuters volgen het dagschema van de pedagogisch medewerkers.

Als er om redenen verschoven wordt met flessentijden, door bijvoorbeeld drukke tijden op de groep, dan is er altijd overleg met de ouders.

We geven de fles altijd op schoot en hebben hierbij de volle aandacht voor de baby.

Dreumesen en peuters

Ook voor de kinderen die aan tafel kunnen eten, is het belangrijk om in te spelen op de eigen behoeftes en mogelijkheden. Voor dreumesen is de overgang naar gezamenlijk eten een hele stap. Kinderen moeten eraan wennen om met andere kinderen aan tafel te zitten. Door tijdig aan te kondigen dat er gegeten gaat worden, helpen pedagogisch medewerkers de kinderen bij het omschakelen. Het is vaak rustiger voor een dreumes eerst te leren om met een klein groepje kinderen samen te eten. Doordat pedagogisch medewerkers dan meer gericht kunnen zijn op het individuele kind, loopt het eten meestal vlotter voor kinderen en pedagogisch medewerkers. Sommige kinderen zijn rond etenstijd zo moe, dat ze beter eerst naar bed kunnen worden gebracht en hun boterhammetje opeten als ze wakker worden. Dreumesen en peuters zijn sterk gericht op bewegen, lang rustig aan tafel zitten, is een behoorlijke opgave voor ze. Pedagogisch medewerkers doen er verstandig aan de kinderen voor en na het eten even lekker te laten bewegen: even naar buiten, een spelletje doen of samen de tafel gaan dekken, waarbij spullen uit de keuken gehaald moeten worden.

7.6 Ongevallen

Bij een ongeval wordt het ongevallenregistratieformulier, documentnummer 2.1.4 digitaal ingevuld door de pedagogisch medewerker. Deze stuurt het digitale formulier door naar de regiomanager. Aan de hand van dit formulier worden door de regiomanager eventueel acties uitgezet. Vervolgens wordt het formulier door de regiomanager opgeslagen in de daarvoor bestemde map op de A schijf. Ook stuurt de regiomanager het formulier naar de afdeling financiën. De coördinator Kwaliteit maakt een jaarverslag naar aanleiding van de opgeslagen formulieren.

7.7 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

De meldcode beschrijft in 5 stappen wat de pedagogisch medewerkers moeten doen bij vermoedens van geweld. De opvang binnen Allente hanteert de meldcode zoals beschreven door de brancheorganisaties binnen de kinderopvang. Bij vermoeden van seksueel misbruik door eigen personeel handelen wij naast wat beschreven staat in de meldcode, documentnummer 2.6.1 en 2.6.2,, volgens een Allente-gerichte aanvulling. Kwaliteitsdocumenten zijn te vinden op de K-schijf.